

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/51/2014
Identifikačné číslo spisu:	7012898674
Dátum vydania rozhodnutia:	29.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7012898674.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: INICO TREBIŠOV, spol. s r. o., so sídlom: Ruskovská 6, Trebišov, IČO: 36 201 537, zast. advokátom JUDr. Vladimírom Vrábeľom, so sídlom: Hlavná 70, Košice proti žalovanému: Mesto Moldava nad Bodvou, so sídlom: Školská 2, Moldava nad Bodvou, IČO: 00 324 451, zast. advokátom JUDr. Richardom Bauerom, so sídlom: Štúrova 27, Košice, o zaplatenie 199.754,63 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 12Cb/22/2005, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/121/2013-780 z 20. februára 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného o d m i e t a.

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu trovy dovolacieho konania v sume 999,56 eur.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice - okolie ako súd prvého stupňa rozsudkom č. k. 12Cb/22/2005-566 zo dňa 11. 11. 2011 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 199.754,63 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% z dlžnej sumy od 04. 08. 2004 do zaplatenia a trovy konania v sume 27.331,07 eur k rukám právneho zástupcu žalobcu. Súčasne žalovanému uložil povinnosť zaplatiť trovy konania štátu na účet súdu prvého stupňa v sume 174,60 eur. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v sume 6.565,94 eur k rukám jeho právneho zástupcu.

Z odôvodnenia prvostupňového rozsudku vyplýva, že žalobca návrhom na začatie konania uplatnil proti žalovanému právo na zaplatenie sumy 236.453,66 eur ako neuhradenej ceny za vykonané stavebné práce spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,05% denne z dlžnej sumy od 04. 08. 2004 do zaplatenia a náhradu trov konania. Uznesením zo dňa 26. 11. 2004 (č. k. 13Rob/303/2004-32 - pozn. dovolacieho súdu) súd konanie v časti zmluvnej pokuty vo výške 0,05% denne zo sumy 236.453,66 eur (pôvodne 7.123.403,00 Sk) od 04. 08. 2004 do zaplatenia zastavil. Ďalším uznesením zo dňa 19. 06. 2007 (č. k. 12Cb/22/2005-137 - pozn. dovolacieho súdu) súd na základe návrhu žalobcu pripustil zmenu návrhu o uplatnený úrok z omeškania vo výške 9% z dlžnej sumy od 04. 08. 2004 do zaplatenia. Dňa 20. 03.

2009 žalobca zobral návrh v časti istiny 36.699,03 eur späť a konanie v tejto časti žiadal zastaviť, keďže sa stotožnil so záverom súdneho znalca, že hodnota vykonaných naviac prác je v sume 199.754,63 eur. Žalovaný so späťvzatím návrhu v tejto časti súhlasil.

Žalovaný vo vyjadrení k návrhu nárok žalobcu neuznal v plnom rozsahu. Dôvodil článkom V. ods. 5.3 Zmluvy o dielo č. 6/2001 zo dňa 18. 05. 2001, v ktorom bolo dohodnuté, že cena diela je pevná; súčasne dôvodil dohodou zmluvných strán o tom, že všetky zmeny a naviac práce sa mohli uskutočniť výlučne po odsúhlasení objednávateľa a generálneho projektanta v stavebnom denníku. V tejto súvislosti tvrdil, že vykonané naviac práce objednávateľom odsúhlasené neboli.

Žalobca následne k veci uviedol, že cena medzi účastníkmi konania bola dohodnutá na základe výsledkov verejnej súťaže, v ktorej žalobca uspel ako víťaz. Východiskovým podkladom pre spracovanie súťažného návrhu boli súťažné podklady žalovaného a projektová dokumentácia spracovaná v 03/2001 v úrovni pre stavebné povolenie. Výkaz výmer dodaný žalovaným nezodpovedal projektovej dokumentácii pre stavebné povolenie a dopracovanej realizačnej dokumentácii a v dôsledku týchto vád vznikli naviac práce, ktoré boli odsúhlasené stavebným dozorom žalovaného a boli konzultované s generálnym projektantom. Bez odsúhlasenia a vykonania naviac prác by stavba nemohla byť v stave spôsobilom na užívanie odovzdaná. Určenie ceny bolo vykalkulované na základe podkladov žalovaného, ktoré nezodpovedali skutočnému rozsahu prác a čl. 2.1 zmluvy o dielo, z dôvodu ktorého sa žalovaný nemôže dovolávať čl. 5.3 zmluvy o dielo.

Súd prvého stupňa pôvodne rozhodol rozsudkom č. k. 12Cb/22/2005-407 zo dňa 25. 06. 2009, ktorým konanie v časti istiny v sume 36.699,03 eur zastavil, žalovanému náhradu trov konania nepriznal, súčasne ho zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 199.754,63 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% z dlžnej sumy od 04. 08. 2004 do zaplatenia, trovy konania v sume 12.486,56 eur a trovy právneho zastúpenia v sume 9.393,67 eur, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému súčasne uložil povinnosť zaplatiť trovy konania štátu v sume 174,60 eur na účet Okresného súdu Košice - okolie do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesením č. k. 3Cob/131/2009-501 zo dňa 31. 08. 2010 rozsudok prvostupňového súdu č. k. 12Cb/22/2005-407 zo dňa 25. 06. 2009 zrušil vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 199.754,63 eur s príslušenstvom, ako aj vo výroku o náhrade trov konania a v zrušenom rozsahu vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolací súd tak rozhodol z dôvodu, že medzi účastníkmi konania je sporné, či žalovaným predložená rozpočtová dokumentácia, na základe ktorej žalobca vypracoval cenovú ponuku a ktorá bola následne dohodnutá ako pevná cena, bola alebo nebola neúplným a nezáväzným rozpočtom. V prípade, ak by žalovaným predložený rozpočet, na základe ktorého bola dohodnutá pevná cena, bol úplný a záväzný, potom by žalobcovi ako zhotoviteľovi ani nevzniklo právo na zmenu dohodnutej ceny. Naproti tomu v prípade, ak by uvedený rozpočet bol neúplný a nezáväzný, tak mu vzniklo právo na zmenu, zvýšenie ceny, avšak potrebu prekročenia rozpočtovanej sumy a výšku požadovaného zvýšenia mal oznámiť žalovanému bez zbytočného odkladu po tom, čo takáto potreba vznikla s tým následkom, že ak uvedenú povinnosť nesplnil, tak mu právo na určenie zvýšenia ceny zaniklo.

Súd v ďalšom konaní vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, svedeckými výpoveďami, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä zmluvou o dielo a jej dodatkami, stavebným denníkom, znaleckým posudkom, technickou správou ako aj s ďalšími listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise a zistil, že žalobca ako zhotoviteľ uzatvoril dňa 18. 05. 2001 so žalovaným ako objednávateľom Zmluvu o dielo č. 6/2001 (ďalej tiež ako „ZoD“), predmetom ktorej bola realizácia stavby „61 b. j. OS Západ I. Moldava n/B, bytový dom C 1 - 42 b.j. a bytový dom Bu 6 - 19 b. j.“ na základe stavebného povolenia a platnej projektovej dokumentácie v tejto zostave. Podľa čl. 5.3 ZoD bola cena dohodnutá ako cena pevná, súčasne v bode VII.1 bolo dohodnuté, že objednávateľ odovzdá zhotoviteľovi 4 sady realizačného projektu do 3 dní od podpísania zmluvy o dielo. Dodatkom č. 1 sa zhotoviteľ zaviazal predmet zmluvy odovzdať do 31. 10. 2002. Dodatkom č. 2 bol dohodnutý ďalší rozsah prác a to: dodávka a montáž strešných okien v počte 22 ks, chodníky, rampa pre bezbariérový vstup a záchytný žľab s tým, že cena

vykonaného diela sa zvýšila o sumu 43.154,10 eur (1.300.060,30 Sk). Za vykonané naviac práce vystavil žalobca žalovanému faktúru č. 4000702004 na sumu 246.326,90 eur (7.420.845,00 Sk) splatnú do 14 dní odo dňa jej vystavenia, čo bolo dňa 20. 07. 2004, ktorú ale žalovaný neuhradil. Zo Zápisu o odovzdaní a prevzatí budovy alebo stavby s dátumom začatia preberacieho konania 31. 10. 2002 súd prvého stupňa zistil, že žalovaný prevzal od žalobcu vykonané dielo, a to bytový dom Bu 6 - 19 b.j., OS Západ I., Moldava nad Bodvou s uvedením, že práce sú vykonané v súlade s projektovou dokumentáciou a STN. Žalovaný v konaní namietal, že po skončení odovzdávacieho konania dňa 30. 11. 2002, niekedy v januári 2003, zaslal žalobcovi prvú reklamáciu, následne ďalších šesť. K naviac prácam základov uviedol, že tie boli žalobcovi uhradené v sume 13.277,70 eur (400.000,00 Sk) a mal za to, že rozsah prác, ktoré žalobca žaluje, je asi v rozsahu reklamácií. O prácach naviac, ktorých zaplatenie žalobca žaluje, sa prvýkrát dozvedel, až keď mu po dvoch rokoch bola zaslaná faktúra, ktorú žalobcovi vrátil. Žalobca v konaní tvrdil, že práce, ktorých zaplatenie je predmetom sporu, žalovaný prevzal a v čase odovzdania diela bolo všetkým účastníkom zmluvy o dielo známe, že cena naviac prác je cca 7 mil. Sk. Poprel tvrdenie žalovaného, že mu vystavená faktúra bola vrátená.

Súd prvého stupňa majúca za to, že predmetom konania nie sú nároky z väd diela, nezaoberal sa otázkou oprávnenosti reklamácií vykonaného diela a považoval za právne irelevantné, či žalovaný predmetnú faktúru žalobcovi vrátil alebo nie.

Z výpovede svedka B. C. G., člena výberovej komisie žalovaného a technického dozoru investora, súd zistil, že každý uchádzač o súťaž dostal k dispozícii výkaz výmer prác a materiálu a projektovú dokumentáciu, na základe ktorých súťažiaci predložili mestu svoje ponuky, t. j. cenu, za ktorú sú schopní dielo zrealizovať. Ako víťaz bol určený žalobca a cena, ktorá bola žalobcom ponúknutá, bola neskôr prenesená do zmluvy o dielo ako cena za zhotovenie diela. Práce na stavbe preberal od žalobcu on. K faktúre, ktorá je predmetom sporu, sa vyjadriť nevedel, ale potvrdil, že vykonal kontrolu postupu nápočtu ceny jednotlivých stavebných naviac prác. Svedok poprel, že by spolu s pracovníkom žalobcu preberal súpis vykonaných naviac prác, pretože on u žalobcu preberal len určité položky z už predloženého rozpočtu. Uviedol, že žalobca mal v priebehu výstavby diela požiadavky na naviac práce, ale boli to neoficiálne požiadavky.

Svedok B. G. Q., technický riaditeľ žalobcu, vypovedal, že na základe predloženého výkazu výmeru ocenili práce tam uvedené a vyšla im cena, ktorú ponúkli do súťaže. Počas realizácie diela sa vyskytli nezrovnalosti medzi projektovou dokumentáciou, výkazom výmerov a skutočnosťou, v súvislosti s čím vznikli žalobcovi náklady, ktoré boli žalovanému vyfaktúrované ako naviac práce. Neúplnosť projektovej dokumentáciou niekoľkokrát reklamovali. Svedok uviedol, že projekt, ktorý dostali od žalovaného, nebol projektom pre realizáciu stavby, ale pre stavebné povolenie, chýbali v ňom napr. výkazy výmer okien, dverí, klampiarskych výrobkov a riešenie niektorých detailov. Na kontrolných dňoch upozorňoval žalovaného na potrebu naviac prác, na čo mu žalovaný odpovedal, že teraz nemá peniaze nad rámec rozpočtu a keďže potrebovali dielo dokončiť a v termíne odovzdať, problém neriešili, ale pokračovali v stavbe diela. Svedok tiež uviedol, že spolu s B. G. prechádzali súpis vykonaných naviac prác, čoho výsledkom bolo vystavenie dobropisu pre žalovaného a vystavenie faktúry za vykonané naviac práce.

Z výsledkov nariadeného znaleckého dokazovania vyplynulo, že výkaz výmer projektovej dokumentácie 03/2001 v úrovni pre stavebné povolenie nezodpovedá výkazu výmer projektovej dokumentácie a skutočnosti po uzatvorení zmluvy o dielo do doby odovzdania diela dňa 31. 10. 2002, ďalej že pre riadne ukončenie diela museli byť vykonané naviac práce, bez realizácie ktorých by sa dielo nemohlo ukončiť pre riadne užívanie v štandarde podľa projektu a že skutočným naviac prácam realizovaných zhotoviteľom na predmetnej stavbe zodpovedá suma 199.754.63 eur (6.017.808,00 Sk) s DPH. V bode 3, bod 1, str. 26 znaleckého posudku znalec uviedol, že súťažné podklady pre verejnú súťaž vyhlásenú žalovaným na zhotovenie diela boli záujemcom, a teda aj žalobcovi poskytnuté na úrovni projektu pre stavebné povolenie, čo vyplýva zo skutočnosti, že projektová dokumentácia bola v priebehu realizácie stavby doplňovaná a upresňovaná (dátumy na výkresoch 06/2001 a 10/2001 preukazujú, že to bolo až po podpísaní zmluvy o dielo so žalobcom). Z uvedeného vyplynulo, že žalovaným predložený súťažný výkaz výmer nebol vypracovaný na základe realizačného projektu, preto nemohol byť presný. Aj keď z

projektu pre stavebné povolenie je možné vyčítať počty prvkov a konštrukcií, nie je možné určiť ich druh a typ, čo má vplyv na cenu jednotlivých konštrukcií a prvkov, a teda aj celkovú cenu diela.

K tvrdeniu žalovaného, že za naviac práce vykonané na základoch diela už žalobcovi zaplatil, súd prvého stupňa uviedol, že žalobca toto poprel a žalovaný žiadnym spôsobom, okrem svojho tvrdenia, uvedené nepreukázal, napriek tomu, že ich uznal.

Súd prvého stupňa právne dôvodil ust. § 536 ods. 1, 2 a 3 a § 547 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObchZ“). Z predloženej zmluvy o dielo mal za preukázané, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu platnej zmluvy o dielo, v ktorej si určili predmet zmluvy, cenu diela a termín začatia a ukončenia prác. Z predložených listinných dôkazov, výpovedí svedkov a záverov znaleckého posudku zistil, že žalovaný pred uzatvorením zmluvy o dielo predložil žalobcovi projektovú dokumentáciu v štádiu pre stavebné povolenie. Poukázaním na čl. II ZoD uviedol, že východiskovým podkladom pre spracovanie zmluvy je súťažný návrh v rozsahu projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie. Obidvaja účastníci konania sa zhodli, že projektová dokumentácia v štádiu pre stavebné povolenie je jednoduchšia forma projektovej dokumentácie, určená pre potreby stavebného povolenia a obvykle neobsahuje všetky potrebné časti pre výstavbu diela. Skutočnosť, že predložená projektová dokumentácia neobsahovala všetky potrebné časti, potvrdili zhodne obaja účastníci konania, rovnako sa zhodli v tom, že projektová dokumentácia bola v priebehu výstavby diela dopĺňaná o ďalšie výkresy a stavebné riešenia detailov. Na základe tejto projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie žalovaný vypracoval tzv. slepý výkaz výmer, ktorý súdny znalec označil za chybný a neúplný, čo vyplýva aj z listinných dôkazov predložených žalobcom, ktorý žalovaného na doplnenie projektovej dokumentácie vyzýval. Na podklade žalovaným chybné a neúplne vypracovaného tzv. slepého výkazu výmer žalobca predložil súťažnú ponuku - rozpočet stavby diela. Následne bola uzatvorená zmluva o dielo. Na základe uvedeného súd prvého stupňa prijal záver, že žalobcom predložený rozpočet bol neúplným rozpočtom, keďže vychádzal z neúplnej projektovej dokumentácie, z dôvodu ktorého žalobcovi vzniklo právo na zmenu, zvýšenie ceny diela. Súd prvého stupňa mal tiež za preukázané, že žalobca oznámil žalovanému výšku požadovaného navýšenia ceny za práce, ktoré neboli súčasťou výkazu výmer, projektovej dokumentácie a ktoré boli nevyhnutné k ukončeniu a k odovzdaniu diela pre riadne užívanie. Uvedené mal preukázané jednak z kontrolných dní, uvedených v záznamoch v stavebnom denníku, ďalej z výpovedí svedkov, ktorí potvrdili, že práce naviac boli oznámené, ale v priebehu výstavby diela sa neriešili, lebo by sa nestihol termín odovzdania stavby. Ďalej skutočnosť, že žalobca vypracoval súpis vykonaných naviac prác spolu s ich ocenením v technickej správe (zdôvodnení) prvýkrát 19. 08. 2002, pričom časť týchto prác (strešné okná) bola daná do dodatku č. 2 k zmluve o dielo, preukazuje tvrdenie žalobcu, že žalovaný s naviac prácami a ich ocenením bol oboznámený ešte pred ukončením diela.

Pokiaľ ide o cenu naviac prác, súd prvého stupňa vychádzal z ceny určenej v znaleckom posudku vo výške 199,754,63 eur (6.017.808,00 Sk s DPH). Keďže žalovaný spôsob ich ocenenia nenamietal, súd mu uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi cenu vykonaných prác na dielo v sume 199.754,63 eur. Tým, že žalovaný v lehote splatnosti svoj záväzok neuhradil, dostal sa do omeškania s plnením, preto má žalobca právo požadovať aj úroky z omeškania, o ktorých súd prvého stupňa rozhodol podľa § 369 ods. 1 ObchZ. Výška úroku z omeškania nebola medzi účastníkmi konania dohodnutá a žalobca požadoval priznať úrok z omeškania vo výške 9% z dlžnej sumy. Keďže základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska uplatňovaná pred prvým kalendárnym dňom kalendárneho polroka, v ktorom došlo k omeškaniu, bola vo výške 5 %, súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 9% ročne z dlžnej sumy odo dňa nasledujúceho po splatnosti faktúry t. j. od 04. 08. 2004 do zaplatenia, s poukazom na to, že žalovaný v konaní potvrdil, že faktúru č. 4000702004 od žalobcu prevzal.

O trovách konania v časti zastaveného konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“). Mal za to, že zastavenie konania zavinil žalobca, preto je povinný v tejto časti nahradiť trovy žalovaného, ktoré vyčíslil sumou 6.565,94 eur. O trovách konania zo sumy, o ktorej meritorne rozhodoval, súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a tieto priznal žalobcovi vo výške 27.331,07 eur. Podľa § 148 O. s. p. zaviazal žalovaného aj na náhradu trov štátu vo výške 174,60 eur.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesením č. k. 3Cob/132/2012-658 zo dňa 27. 09. 2012 odvolanie žalovaného ako podané po uplynutí zákonnej lehoty, odmietol, súčasne mu uložil povinnosť nahradiť žalobcovi, na účet jeho právneho zástupcu, trovy odvolacieho konania v sume 999,07 eur, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

Na dovolanie žalovaného, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací uznesením č. k. 4Obdo/6/2013-701 zo dňa 30. 04. 2013, právoplatné dňa 12. 07. 2013, uznesenie odvolacieho súdu zo dňa 27. 09. 2013 o odmietnutí odvolania žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie majúce za to, že odvolanie žalovaného bolo podané v zákonnej lehote.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací, po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 O. s. p., rozsudkom č. k. 3Cob/121/2013-780 zo dňa 20. 02. 2014, rozsudok súdu prvého stupňa č. k. 12Cb/22/2005-566 zo dňa 11. 11. 2011 vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 199.754,63 eur s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne z dlžnej sumy od 04. 08. 2004 do zaplattenia a trovy konania vo výške 27.331,07 eur, ako aj vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť trovy konania štátu v sume 174,60 eur, ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil. Zároveň žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu trovy odvolacieho konania vo výške 4.501,81 eur pozostávajúce z odmeny za právne zastupovanie, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súčasne vyslovil prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu, keďže sa jedná o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, a to na posúdenie, či v prípade zmluvného dohodnutia ceny diela ako pevnej ceny, má zhotoviteľ nárok na zaplattenie ceny navyše prác.

Odvolací súd konštatoval, že výrok prvostupňového rozsudku č. k. 12Cb/22/2005-407 zo dňa 25. 06. 2009 o zastavení konania v časti o zaplattenie sumy 36.699,03 eur nadobudol právoplatnosť, keďže odvolaním napadnutý nebol. Rovnako nadobudol právoplatnosť výrok prvostupňového rozsudku č. k. 12Cb/22/2005-566 zo dňa 11. 11. 2011, ktorým bol žalobca zaviazaný nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 6.565,94 eur, a to z dôvodu, že žalobca proti nemu nepodal odvolanie. Jedná sa pritom o trovy konania z časti nároku, ohľadom ktorého bolo konanie právoplatne zastavené v dôsledku späťvzatia žaloby žalobcom.

Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na ust. § 219 ods.2 O. s. p. v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku prvostupňového súdu a vo vzťahu k jeho doplneniu poukázal na vykonané dokazovanie, z ktorého nebolo sporné, že na realizáciu stavby „Obytná skupina Západ I. Moldava nad Bodvou, bytový dom C1 42 b.j. a bytový dom Bu 6 - 19 b.j.“, žalovaný vyhlásil verejnú súťaž, ktorej víťazom sa stal žalobca. Následne účastníci konania na základe ponuky žalobcu uzavreli dňa 18. 05. 2001 Zmluvu o dielo č. 6/2001 (č. l. 4-10), v ktorej bola cena diela dohodnutá ako pevná cena. Bytový dom Bu 6 - 19 b.j. bol odovzdaný žalobcom žalovanému Zápisnicou o odovzdaní a prevzatí diela spísanou v dňoch 31. 10. 2002 až 30. 11. 2002 (č. l. 11-12), v ktorej je o. i. uvedené, že práce sú vykonané podľa PD a STN, odchýlky od schváleného projektu nie sú, súčasne v ktorej žalobca neupozorňuje na žiadne požadované zvýšenie ceny. Účastníci konania nespochybnili, že cena uvedená v zápisnici bola žalovaným zaplattená. Bytový dom C1 42 b.j. bol odovzdaný žalobcom žalovanému Zápisnicou o odovzdaní a prevzatí diela spísanou v dňoch 31. 10. 2002 až 30. 11. 2002 (č. l. 11-12), v ktorej je o. i. uvedený dátum vystavenia faktúry do 31. 12. 2002, ďalej že práce sú vykonané podľa PD a STN a odchýlky od schváleného projektu nie sú. V zápisnici žalobca neupozorňuje na žiadne požadované zvýšenie ceny. V priebehu konania účastníci nespochybnili, že cena uvedená v zápisnici bola žalovaným zaplattená. I keď v zápisniciach o odovzdaní a prevzatí zhotoviteľ nepožadoval úhradu navyše prác, odvolací súd mal za to, že v prípade, že mu taký nárok vznikol, tak jeho neuvedenie v zápisniciach neznamena, že právo na zaplattenie ich ceny nemá.

K daňovému dokladu - faktúre č.4000702004 na navyše práce v sume 7.420.845,00 Sk (246.326,93 eur), ktorú žalobca vystavil dňa 20. 07. 2004, odvolací súd uviedol, že bola vystavená síce 20 mesiacov po odovzdaní a prevzatí diela, čo však žalobca odôvodnil tým, že stále čakal, že žalovaný podpíše dodatok zo dňa 19. 08. 2002, ktorý bol dodatkom k rozpočtu tvoriaceho súčasť zmluvy o dielo a uhradí navyše práce. Vo vzťahu k znaleckému posudku odvolací súd uviedol, že suma 199.754,63 eur,

zaplatenia ktorej sa žalobca v konaní domáha (po späťvzati žaloby nad uvedenú sumu), predstavuje cenu skutočne vykonaných prác, ktoré neboli súčasťou výkazu výmer, na základe ktorého žalobca ako uchádzač vo verejnej súťaži predložil ponuku ceny diela, ktorá bola dohodnutá v zmluve ako pevná cena. Jedná sa pritom o práce, ktoré boli nevyhnutné pre užívaniaschopnosť bytových domov. Uvedené zistenie znalca, ktoré nebolo žalovaným spochybnené, považoval odvolací súd za podstatné pre posúdenie nároku žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy.

Odvolací súd ďalej uviedol, že v Zmluve o dielo zo dňa 18. 05. 2001 (č. 1. 4-10) bola cena diela v bode 5.3. dohodnutá ako pevná cena, ktorá bola v bode 5.2. vyčíslená v sume 50.314.203,00 Sk. K zmluve o dielo boli v priebehu realizácie uzavreté dva dodatky, a to Dodatok č. 1, ktorým bol zmenený termín ukončenia prác a Dodatok č. 2 zo dňa 24. 09. 2002, ktorým boli dohodnuté naviac práce vo výške 1.300.060,30 Sk. Uhradenie dohodnutej zmluvnej ceny diela žalobcovi nebolo medzi účastníkmi konania sporné.

Jedným z podkladov pre verejnú súťaž bol výkaz výmer, v ktorom boli uvedené jednotlivé položky a povinnosťou žalobcu ako zhotoviteľa bolo tieto položky oceniť a tak spracovať návrh ceny diela. V konaní nebolo sporné a žalovaný to ani nespochybnil, že žalobca ocenil jednotlivé položky uvedené vo výkaze výmer. Rovnako nebolo sporné ani to, že naviac práce, zaplatenia ktorých sa žalobca domáha, neboli zahrnuté do žalovaným spracovaného výkazu výmer, ale vyplývajú z toho, že vo výkaze výmer boli viaceré položky nesprávne uvedené a v rámci realizácie prác vyvstala potreba či už realizovať väčšie množstvo prác, ako uvažoval výkaz výmer, ako boli napr. zemné práce uvedené aj v znaleckom posudku alebo sa jednalo o práce, ktoré vyplynuli z dokumentácie, predloženej projektantom po uzavretí zmluvy o dielo. Cena diela vo verejnej súťaži a následne aj v zmluve o dielo bola dohodnutá vo vzťahu na položky uvedené vo výkaze výmer, a preto sa nemôže vzťahovať na položky, ktoré vo výkaze výmer žalovaný neuviedol, resp. ich uviedol nesprávne. Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že rozpočet, na základe ktorého bola dohodnutá pevná cena, bol neúplný.

Odvolací súd uviedol, že žalobca v konaní nepredložil dôkaz o tom, že naviac práce mu odsúhlasil žalovaný, nakoľko Ing. G., ako technický dozor žalovaného (ako objednávateľa), nie je štatutárnym zástupcom žalovaného a ani ním nebol splnomocnený k takýmto úkonom. Táto osoba však vykonávala činnosť pre žalovaného, preto mal odvolací súd za to, že objednávateľ o naviac prácach mal vedomosť. Súdom ustanovený znalec, tak v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj v odvolacom konaní potvrdil, že na základe žalovaným predloženého výkazu výmer žalobca nemohol spracovať cenovú ponuku tak, aby do nej zaradil či už väčšie množstvo prác alebo výrobkov uvedených vo výkaze výmer alebo práce a výrobky, ktoré vo výkaze výmer neboli vôbec zaradené. Pokiaľ ide o vedomosť žalovaného o naviac prácach, odvolací súd poukázaním na znalecký posudok uviedol, že tieto sú uvedené v záznamoch v stavebnom denníku s uvedením konkrétnych dní, prípadne je uvedená aj projektová dokumentácia spracovaná projektantom v priebehu realizácie stavby. Žalovaný nepredložil žiadny dôkaz o tom, že by technický dozor dal do stavebného denníka výhradu, že tieto práce neboli vykonané, prípadne že s ich vykonaním nesúhlasí. Odvolací súd mal preto za to, že v danom prípade boli splnené podmienky na uplatnenie zvýšenia ceny diela o žalovanú sumu podľa § 547 ObchZ. Rovnako mal za to, že žalobca tým, že tieto práce uviedol v stavebnom denníku, si právo na ich zaplatenie uplatnil bez zbytočného odkladu.

Odvolací súd ďalej konštatoval, že nárok žalobcu je možné posúdiť aj ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Poukázal na § 451 ods.2 OZ a uviedol, že v danej veci na vykonanie naviac prác nebola uzavretá zmluva o dielo, pričom žalobca tieto práce vykonal a žalovaný ich užíva už od prevzatia diela dňa 30. 11. 2002, kedy bolo ukončené preberacie konanie. Podľa odvolacieho súdu sa preto jedná o plnenie bez právneho dôvodu, z ktorého plnenia má žalovaný majetkový prospech, predstavujúci užívanie bytových domov, ktoré by bez vykonania naviac prác neboli užívaniaschopné. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uzavrel, že nárok žalobcu na zaplatenie sumy 199.754,63 eur, ako hodnoty naviac vykonaných prác, je oprávnený.

K námietke žalovaného spočívajúcej v tvrdení, že pri priznaní úroku z omeškania súd prvého stupňa nezohľadnil skutočnosť, že faktúra, zaplattenia ktorej sa žalobca domáha, mu bola vrátená, odvolací súd uviedol, že na uvedené tvrdenie žalovaný nepredložil dôkaz, avšak aj keby v skutočnosti bola vrátená, tak jej vrátenie nemá za následok, že žalovaný sa s jej úhradou nedostal do omeškania, keďže pohľadávka žalobcu vo výške 199.754,63 eur bola oprávnená a žalovaný bol teda povinný túto sumu uhradiť. Lehotu 14 dní po vystavení faktúry odvolací súd považoval za primeranú na zabezpečenie úhrady. Pokiaľ ide o trovy konania, žalovaný ich výšku priznanú súdom prvého stupňa nenapadol, uplatnil iba výhradu, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal s vrátením časti súdneho poplatku za odpor. Túto výhradu však odvolací súd považoval za nedôvodnú. Poukázal na ust. § 11 ods. 9 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, účinné od 01. 10. 2012 a uviedol, že v prejednávanej veci žalobca žalobu vzal späť podaním zo dňa 19. 03. 2009 (č. l. 371) t. j. pred nadobudnutím účinnosti uvedenej zmeny a tiež po vydaní platobného rozkazu, podaní odporu a konaní viacerých pojednávaní (napr. v dňoch 29. 03. 2007 a 24. 05. 2007), teda po začatí konania, preto mu právo na vrátenie súdneho poplatku za odpor nevzniklo a súd prvého stupňa sa dôvodne s vrátením časti súdneho poplatku nezaoberal.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. a neúspešnému žalovanému uložil povinnosť nahradiť úspešnému žalobcovi trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 4.501,81 eur.

Z dôvodu, že v zmluve o dielo uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 18. 05. 2001 bola cena diela dohodnutá ako pevná cena, ktorá dohoda nebola v zmluve o dielo zmenená a predmetom konania je nárok na zaplattenie navyš prác, odvolací súd podľa § 238 ods. 3 O. s. p. vyslovil, že proti rozsudku je prípustné dovolanie, pretože sa jedná o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, a to na posúdenie, či v takom prípade má zhotoviteľ právo na zaplattenie hodnoty navyš prác.

Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 11. 04. 2014.

Proti tomuto rozsudku vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice - okolie č. k. 12Cb/22/2005-566 zo dňa 11. 11. 2011 a vo výroku, ktorým zaviazal žalovaného k náhrade trov odvolacieho konania, podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (ďalej tiež ako „dovolateľ“), prípustnosť ktorého odôvodnil procesnou vadou konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. a dôvodnosť dovolacími dôvodmi podľa 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O. s. p..

Žalovaný v pomerne obširnom dovolaní po zhrnutí skutkových a právnych záverov odvolacieho súdu poukázal na príslušné zákonné ustanovenia (§ 122 ods. 1, § 127, § 129 ods. 1, § 132, § 157 ods. 2 vety prvá a druhá, § 201 veta prvá, § 236 ods. 1, § 237 písm. f/, § 238 ods. 3, § 241 ods. 2, § 243 O. s. p., § 451 ods. 2 OZ, § 536 ods. 1, 2, 3, § 546 ods. 1, § 547 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6 ObchZ), rovnako poukázal na časť „A“ body 3.1 a 7.1 súťažných podkladov, časť „B“ body 3.1, 3.2, 5.2, 5.3 a 8.11 súťažných podkladov, čl. III. bod 3.3., čl. V. body 5.2., 5.3. a 5.6., čl. VI. body 6.1., 6.3., čl. VII. bod 7.2., čl. IX. bod 9.9., čl. V. (správne malo znieť „čl. X.“) bod 10.2. zmluvy o dielo, ďalej na čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“), čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Vo vzťahu k vadám konania podľa § 237 O. s. p. žalovaný namietol porušenie práva na spravodlivý proces spočívajúce v nedodržaní zásady rovnosti strán v konaní, resp. rovnosti šancí v konaní, a tiež zásady voľného hodnotenia dôkazov. Tvrdí, že súd prvého stupňa na základe čiastočne vykonaných dôkazov a len čiastočne vyhodnotených dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, v dôsledku ktorej skutočnosti vec aj nesprávne právne posúdil. Rovnako ani odvolací súd nevyhodnotil vyčerpávajúcím spôsobom žalovaným predložené dôkazy a plne neakceptoval jeho odvolacie námietky, ktorými sa v namietanom rozsahu ani účinne nezaoberal a nevysporiadal sa s nimi. Rovnako sa nevysporiadal s podaniami žalovaného predloženými na pojednávaní dňa 20. 02. 2014. Nevysvetlil, z akého dôvodu sa námietkami žalovaného uvedenými v jeho odvolaní (týkajúcimi sa okolností

konkretizovanými na str. 13 až 15 dovolania) dôsledne nezaoberal, resp. sa nimi zaoberal len okrajovo.

Prvostupňovému aj odvolaciemu súdu žalovaný vytkol arbitrárny spôsob vysporiadania sa s otázkou žalobcom uskutočnených výsluchov svedkov B. C. G., B. G. Q., B. C. T., B. W. B. a B. G. M. k rozhodným skutočnostiam posudzovanej veci. Tvrdí, že výpovede B. T. a Ing. B. nehodnotil žiaden zo súdov, rovnako nevyhodnotili listinné doklady (kompletné súťažné podklady, Zápisnicu o odovzdaní diela, Zmluvu o dielo a jej dodatky, Zápisnicu z verejnej súťaže, Technickú správu a faktúru na navyše práce a okolnosti k nej).

Žalovaný ďalej namietol nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia v rozpore s § 157 ods. 2 O. s. p. tak prvostupňovým, ako aj odvolacím súdom, majúci za následok odňatie jeho možnosti náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. žalovaný opäť namietol nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktoré podľa jeho názoru nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Rovnako namietol aj nepreskúmateľnosť prvostupňového rozsudku a porušenie viacerých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o dokazovaní tak prvostupňovým, ako aj odvolacím súdom, a to tak vo vzťahu k svedeckým výpovediam, listinným dôkazom, znaleckému posudku č. 45/2008 vypracovaného znalcom Ing. G. M. zo dňa 10. 07. 2008, vrátane skutkových záverov, ktoré z nich súdy vyvodili. Namietol, že odvolací súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal so záverečným stanoviskom žalovaného k oznámeniu súdneho znalca k znaleckému posudku č. 45/2008 vypracovaného znalcom Ing. G. M. dňa 09. 12. 2013.

Nesprávne právne posúdenie veci žalovaný vzhliadol v nesprávnom posúdení žalobcovho nároku na ním požadované plnenie tvrdiac, že pohľadávka na navyše práce mu nikdy nevznikla.

Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení žalovaný dovolaciemu súdu navrhol, aby podľa § 243b ods. 2 veta prvá O. s. p. rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej časti a vo výroku, ktorým rozhodol o trovách odvolacieho konania, zrušil a vec mu so záväzným právnym názorom vrátil na ďalšie konanie, eventuálne, pokiaľ by dovolací súd dospel k záveru, že nesprávnosť rozsudku odvolacieho súdu spočíva len v nesprávnom právnom posúdení správne zisteného skutkového stavu, aby rozsudok odvolacieho súdu v zmysle § 243b ods. 2 vety druhej O. s. p. zmenil, a to tak, že návrh žalobcu zamietne a zaviazá žalobcu k náhrade trov konania.

Žalovaný súčasne dovolaciemu súdu navrhol, aby v zmysle § 243 O. s. p. odložil vykonateľnosť rozsudku odvolacieho súdu č. k. 3Cob/121/2013-788 zo dňa 20. 02. 2014 vo výroku, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti a vo výroku o trovách odvolacieho konania, rovnako aby odložil vykonateľnosť aj rozsudku súdu prvého stupňa č. k. 12Cb/22/2005-566 zo dňa 11. 11. 2011, a to vo výroku o uložení povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 199.754,63 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% z dlžnej sumy od 04. 08. 2004 do zaplatenia a trovy konania vo výške 27.331,07 eur a vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť trovy konania štátu v sume 174,60 eur, a to do právoplatnosti rozhodnutia o dovolaní.

Žalovaný písomným podaním zo dňa 09. 05. 2014, prvostupňovému súdu doručeným dňa 12. 05. 2014, opravil označenie žalobcu v dovolaní zo dňa 07. 05. 2014 a zopakoval celé znenie textu dovolania.

K dovolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca (písomným podaním zo dňa 21. 05. 2014, doplnené písomným podaním zo dňa 08. 09. 2014, prvostupňovému súdu doručené v dňoch 22. 05. 2014 a 08. 09. 2014). Dovolaciemu súdu navrhol dovolanie žalovaného zamietnuť, súčasne si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania v sume 999,56 eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p., v znení účinnom do 31. 12.

2014, t. j. v čase podania dovolania) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania v zmysle § 243a ods. 1 veta prvá O. s. p. najskôr skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Z príslušných ustanovení O. s. p. je zrejmé, že ním ako jedným z mimoriadnych opravných prostriedkov nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu, ale možno ním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ust. § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V posudzovanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach ako súdu odvolacieho, ktorým podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice - okolie č. k. 12Cb/22/2005-566 zo dňa 11. 11. 2011 vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 199.754,63 eur s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne z dlžnej sumy od 04. 08. 2004 do zaplatenia a trovy konania vo výške 27.331,07 eur k rukám právneho zástupcu žalobcu, ako aj vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť trovy konania štátu v sume 174,60 eur (1. výrok rozsudku). Súčasne uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu trovy odvolacieho konania vo výške 4.501,81 eur pozostávajúce z odmeny za právne zastupovanie, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (2. výrok rozsudku). Svojím tretím výrokom odvolací súd vyslovil, že proti rozsudku je prípustné dovolanie, keďže sa jedná o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, a to na posúdenie, či v prípade zmluvného dohodnutia ceny diela ako pevnej ceny, má zhotoviteľ nárok na zaplatenie ceny navyše prác.

Pokiaľ ide o prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 3 O. s. p. (ktorá je daná vtedy, ak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu), je potrebné poukázať na nasledovné skutočnosti:

Oprávnenie vysloviť prípustnosť dovolania proti svojmu rozsudku patrí výlučne odvolaciemu súdu. Táto možnosť však neznamená, že by odvolací súd bol oprávnený vysloviť prípustnosť dovolania podľa voľnej úvahy, ale toto oprávnenie môže odvolací súd vysloviť len za predpokladu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, teda len na riešenie závažných právnych otázok. Pre iné ako právne otázky prípustnosť dovolania vysloviť nemožno.

Rozhodnutie zásadného právneho významu ako pojem nie je pozitívnym právom definovaný. Judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jeho podstatu vymedzuje tak, že rozhodnutím zásadného právneho významu rozumie také rozhodnutie, ktoré má zásadný význam z hľadiska svojho všeobecného dopadu na právne pomery iných (podobných) sporov, ale aj tým, že dotknuté právne posúdenie veci je významné pre vec samu. Zásadný význam právnej otázky, v ktorej odvolací súd pripustil dovolanie, nemôže existovať mimo právneho rámca podstatného pre rozhodnutie v konkrétnej veci.

Súdna prax tiež judikovala, že rozhodnutím odvolacieho súdu po právnej stránke zásadného významu je také rozhodnutie, ktoré rieši doposiaľ nenastolenú alebo v iných súvislostiach prezentovanú a právne riešenú otázku takým spôsobom, ktorý je významný z hľadiska rozhodovacej činnosti súdov vôbec, t. j. má všeobecný dopad na prípady podobnej povahy. Z tohto hľadiska má rozhodnutie odvolacieho súdu zásadný význam spravidla vtedy, ak rieši takú právnu otázku, ktorá judikatúrou vyšších súdov nebola

riešená, alebo výklad ktorej v judikatúre týchto súdov nie je ustálený, alebo ak odvolací súd posúdil určitú právnu otázku inak, než je riešená v konštantnej judikatúre vyšších súdov a rozhodnutie odvolacieho súdu predstavuje v tomto smere odlišné riešenie tejto právnej otázky (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 119/2002). Je ďalej potrebné, aby otázka zásadného právneho významu bola nastolená (formulovaná) presne a určito, a to z dôvodu, že vyslovenie prípustnosti dovolania má konkrétny negatívny procesný dopad tak na dovolateľa (ktorý by v prípade založenia prípustnosti dovolania v zmysle § 238 ods. 3 O. s. p. mal mať nad všetky pochybnosti jasný spôsob riešenia právnej otázky, pre ktorú je oprávnený odvolací rozsudok napadnúť dovolaním), ako aj na účastníka na opačnej procesnej strane (ktorý len v prípade jasne vymedzenej dovolacej otázky môže v dovolacom konaní namietat, že dovolateľ prekročil rozsah prípustnej dovolacej otázky) a napokon aj pre odvolací súd, ktorý musí mať jasne vymedzený rozsah dovolacieho prieskumu. Dovolací súd je viazaný tým, ako odvolací súd vymedzil právnu otázku, na jej formulácii nemôže nič meniť, ani výkladom jej dať iný obsah než v skutočnosti má. Procesná možnosť odvolacieho súdu založiť prípustnosť dovolania nesmie viesť k prenášaní ťažiska rozhodovania odvolacieho súdu na odvolací súd.

Odvolací súd v danej veci pripustil riešenie dovolacej otázky a to „...či v prípade zmluvného dohodnutia ceny diela ako pevnej ceny má zhotoviteľ nárok na zaplatenie ceny navyše prác.“ Takéto vymedzenie dôvodov pripustenia dovolania však za otázku zásadného právneho významu považovať nemožno. Otázka či v prípade, ak v zmluve o dielo uzavretej medzi účastníkmi konania bola cena diela dohodnutá ako pevná cena, zhotoviteľ má právo na zaplatenie hodnoty (ceny) navyše prác, je otázkou skutkovou, nie právnou a jej zodpovedanie závisí od skutkových zistení. Dovolací súd pripomína, že je nutné dôsledne odlišovať nesprávne právne posúdenie od vadného skutkového zistenia, pamätajúc na zásadu, že pokiaľ súd zisťuje obsah zmluvy (a to aj pomocou výkladu prejavov vôle), ide o skutkové zistenia (viď rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 2Cdon/1548/97 zo dňa 29. 10. 1999).

Dovolací súd sa v ďalšom zamerá na prípadnú existenciu procesnej vady konania uvedenej v ust. § 237 O. s. p., pripúšťajúce dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia majúcich za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia. Ide o zákonnú povinnosť dovolacieho súdu vyplývajúcu z § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. skúmať, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., bez ohľadu na to, či túto vadu (resp. vady) účastník konania namietne alebo nie.

S prihliadnutím na obsah dovolania dovolací súd osobitne kládol dôraz na skúmanie tej vady, ktorej existenciu žalovaný v dovolaní namietol, a to tvrdenie o odňatí jeho možnosti ako účastníka konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu tých jeho procesných práv, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok, medziiným aj dovolateľom namietané nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, pre ktoré je toto nepreskúmateľné, opodstatnenosť ktorého tvrdenia však dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, nezistil.

Povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., pričom táto norma sa uplatňuje aj v dovolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii dbať tiež na jeho

celkovú presvedčivosť. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej ustálenej judikatúre zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj súdu odvolacieho, prípadne aj dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania.

Dovolací súd po preskúmaní oboch vo veci vydaných rozhodnutí, tak prvostupňového, ako aj odvolacieho, dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným rozsudkom súdu prvého stupňa (v napadnutej časti) vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. spĺňa, a preto ho možno považovať za preskúmateľný a ústavne akceptovateľný.

Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa predovšetkým zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, keď z neho vyplýva, čoho sa žalobca svojou žalobou domáha a z akých dôvodov, aké je stanovisko (vyjadrenie) žalovaného k žalobe, aké relevantné dôkazy boli súdom vykonané a aké skutočnosti z nich súd zistil, aký skutkový stav bol súdom ustálený (zistený), aké právne normy na vec aplikoval, ako tieto normy vyložil, ako subsumoval zistený skutkový stav pod aplikovanú právnu normu, t. j., aké konkrétne subjektívne práva a povinnosti vyvodil pre účastníkov konania a aké právne závery vyplývajú zo zistených subjektívnych práv a povinností účastníkov konania vo vzťahu k žalobou uplatnenému návrhu, čím sa naplňajú najmä kritériá určitosti (prehľadnosti), zrozumiteľnosti i presvedčivosti rozhodnutia. Súd prvého stupňa sa v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne vysporiadal s dôvodmi, ktoré viedli k vyhovneniu žalobcovmu návrhu, zamerajúc sa na zistenie opodstatnenosti tvrdení žalobcu o vykonaní naviac prác a porušení povinnosti žalovaného za ne zaplatiť riadne a včas odplatu. Rovnako aj rozsudok odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia, pretože v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa (v napadnutej časti) potvrdil, dôvody svojho rozhodnutia obsírne vysvetlil, preto jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich proces dokazovania (spočívajúci či už vo vzťahu k listinným dôkazom, výsluchu svedkov a pod.), dovolací súd zdôrazňuje, že rozhodovanie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O. s. p.). Ak súd rozhodne, že navrhnuté dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom. O takýto stav by išlo vtedy, ak by súd svojím procesným postupom odňal účastníkovi možnosť navrhnúť vykonanie dôkazov, čo sa však v predmetnom prípade nestalo. Pokiaľ súd na procesné úkony účastníka konania reaguje primeraným, zrozumiteľným spôsobom, v súlade s platným procesným poriadkom a nevykonanie dôkazov odôvodní ústavne akceptovateľným spôsobom, nemožno jeho postup spočívajúci v nevykonaní navrhovaných dôkazov hodnotiť ako odňatie práva konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., a teda ani ako porušenie práv na spravodlivý proces v zmysle § 48 ods. 2 Ústavy SR. K predmetnej námietke žalovaného dovolací súd len okrajovo dodáva, že súd neodníma účastníkovi možnosť pred ním konať ani tým, že (prípadne) nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov; jeho rozhodnutie môže byť síce z tohto dôvodu vecne nesprávne, ale to ešte samo osebe nevedie k zmätočnosti a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p..

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti je dovolací súd toho názoru, že postup odvolacieho súdu bol zákonný, tento v konaní postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalovanému neznemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Vo vzťahu k žalovaným vytýkanému dovolaciemu dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (tzv.

relatívny dovolací dôvod) dovolací súd zdôrazňuje, že tzv. iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Dovolací súd síce naň prihliada z úradnej povinnosti, avšak samotná existencia inej vady konania na založenie prípustnosti dovolania nepostačuje. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné, o tento prípad však v prejednávanej veci nejde.

Žalovaný napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Vo vzťahu k uvedenému dovolaciemu dôvodu je potrebné uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci je síce prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Keďže v danom prípade dovolanie žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné a vada uvedená v § 237 písm. f/ O. s. p. (ani žiadna iná procesná vada v zmysle citovaného ustanovenia) zistená nebola, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako neprípustné odmietol. So zreteľom na odmietnutie dovolania pre jeho neprípustnosť, nezaoberal sa dovolací súd otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, a preto mu patrí právo na náhradu trov dovolacieho konania, ktoré účelne vynaložil. V dovolacom konaní žalobcovi vznikli trovy za právne zastupovanie advokátom JUDr. Vladimírom Vrábeľom s tým, že dovolací súd za účelne vynaložené trovy pokladal jeho písomné vyjadrenie k dovolaniu (dovolaniám) žalovaného (zo dňa 21. 05. 2014, prvostupňovému súdu doručené dňa 22. 05. 2014). Za jeden úkon právnej služby patrí právnenému zástupcovi tarifná odmena v sume 824,93 eur v zmysle § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a paušálna náhrada hotových výdavkov podľa § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky v sume 8,04 eur. Advokát je platiteľom dane z pridanej hodnoty (DPH), preto mu v zmysle § 18 ods. 3 vyhlášky patrí odmena a náhrada zvýšené o DPH (20%), ktorá suma predstavuje 166,59 eur. Spolu odmena právneho zástupcu predstavuje sumu 999,56 eur.

Dovolací súd nepriznal žalobcovi náhradu za druhý úkon právnej služby (v sume 999,56 eur) spočívajúci v jeho doplňujúcom vyjadrení k dovolaniu žalovaného (vyjadrenie zo dňa 08. 09. 2014, prvostupňovému súdu doručené v rovnaký deň). Predmetné vyjadrenie sa týka návrhu žalovaného na odklad vykonateľnosti prvostupňového i odvolacieho súdu, o ktorom žalobca mal vedomosť už v čase, kedy vyhotovil svoje „prvé, pôvodné“ vyjadrenie (zo dňa 21. 05. 2014), do ktorého mohol podľa názoru dovolacieho súdu zahrnúť aj svoje vyjadrenie k predmetnému návrhu žalovaného na odklad vykonateľnosti, a nie sa k nemu vyjadrovať osobitným podaním, vypracovanie ktorého v dôsledku uvedeného nepovažoval dovolací súd za účelne vynaložené trovy dovolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.